

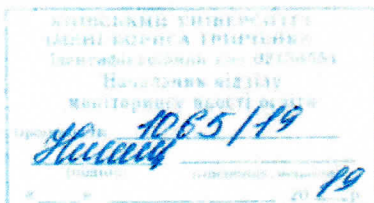
Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
"11" 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методика викладання гри на спеціальному інструменті (фортепіано)
для студентів

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (фортепіано)
Освітнього рівня: перший (бакалаврський)
Освітньої програми
025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)
(на базі ОКР «Молодший спеціаліст»)

Київ - 2019

Розробник: Романенко Анастасія Романівна, кандидат культурології, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладач: Романенко Анастасія Романівна, кандидат культурології, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 29.08. 2019 року № 8

Завідувач кафедри _____ (Т. Б. Каблова)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи)

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

(назва освітньої програми)

_____.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (Олексюк О. М.)

(підпис)

Робочу програму перевірено

_____.2019 р.

Заступник директора _____ (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	<i>Обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>6/180</i>	
Курс	<i>3</i>	
Семестр	<i>V</i>	<i>VI</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>4</i>	
Обсяг кредитів	<i>3</i>	<i>3</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>90</i>	<i>90</i>
Аудиторні	<i>42 години</i>	<i>28 годин</i>
Модульний контроль	<i>6 годин</i>	<i>4 години</i>
Семестровий контроль		<i>30 годин</i>
Самостійна робота	<i>42 години</i>	<i>28 годин</i>
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>	<i>іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – опанування знаннями щодо викладання гри на музичному інструменті, вивчення методів подолання виконавських труднощів.

Завдання курсу:

- формування та розвиток піаністичних навичок;
- засвоєння теоретичного матеріалу, потрібного для володіння інструментом;
- опанування студентами різних форм і методів індивідуальної та самостійної роботи;
- формування музично-педагогічної майстерності майбутніх учителів та виховання їхніх творчих здібностей;

Методи роботи курсу «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (фортепіано)» обираються відповідно до теми і залежать від конкретних музичних творів кожного студента.

Форми роботи – лекційні, семінарські, практичні заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача.

Засоби навчання – аудіо-, відеоматеріали, підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації і вказівки.

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Методика викладання гри на спеціальному інструменті (фортепіано)» є модульні контрольні роботи, залік (V семестр) та іспит (VI семестр).

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Інтегральна (здатність до розв'язання спеціалізованих практичних завдань із застосуванням художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства).

Загальні

Світоглядна (розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професійної діяльності).

Комунікативна (здатність до міжособистісного спілкування та взаємодії, до емоційної стабільності, толерантності. Здатність працювати в команді).

Інформаційна (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань).

Науково-дослідницька:

– здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності;

– розуміння методології музичного мистецтва.

Самоосвітня (розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес; здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку).

Фахові (спеціальні)

Організаційна (здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів музично-виконавського та музично-освітнього процесу).

Музично-теоретична (здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва).

Методична (здатність оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків; здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових спеціалізованих музичних навчальних закладах; здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології в процесі педагогічної діяльності; здатність впроваджувати новітні концепції у сфері музичного виконавства, музикознавства, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями).

Просвітницька (здатність до культурно-освітньої та просвітницької діяльності в умовах сценічного виступу).

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства, спрямованих на розвиток здатності особистості до художньо-творчої самореалізації й культурного самовираження в сфері музичного мистецтва.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	<i>Світоглядна:</i> здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; знання і розуміння предметної області професії; загальнокультурна ерудиція, усвідомлення значущості історичного досвіду людства для особистісного розвитку; здатність бути критичним та самокритичним.

	ЗК 3	<i>Комунікативна:</i> здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до міжособистісного спілкування та взаємодії, до емоційної стабільності, толерантності, уміння працювати в команді.
	ЗК 4	<i>Інформаційна:</i> здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел для розв'язання конкретних завдань; використовувати інформаційні та комунікаційні технології у соціальній та професійній діяльності.
	ЗК 5	<i>Науково-дослідницька:</i> здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності; володіння основами науково-дослідної діяльності відповідно до фахового спрямування; обізнаність в специфіці проектної діяльності, готовність до її реалізації; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність до нестандартного розв'язання типових завдань.
	ЗК 6	<i>Самоосвітня:</i> здатність навчатися та самонавчатися; здатність до самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію; прагнення до професійного лідерства та успіху.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	<i>Організаційна:</i> вміння організувати діяльність у професійній сфері; здатність планувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів музично-виконавського та музично-освітнього процесу.
	ФК 3	<i>Музично-теоретична:</i> здатність послуговуватися знанням з теорії та історії музики в процесі інтерпретування, виконання музичних творів та викладання музичного інструмента; усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань в галузі музичного мистецтва; уміння оперувати спеціальною термінологією у професійній діяльності.

	ФК 7	<i>Методична:</i> володіння методиками навчання гри на музичному інструменті; обізнаність у навчально-педагогічному та виконавському репертуарі та володіння методами роботи над творами різної форми, жанру, стилю, виконавського складу; готовність застосовувати новітні підходи музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями інструментального виконавства.
--	------	--

Програмні результати навчання

– Здатність використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській та педагогічній діяльності.

– Здатність застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності, використовувати базові методи та прийоми викладання гри на інструменті.

Програмні результати навчання	
ПРН 9	Здатність використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській та педагогічній діяльності.
ПРН 16	Здатність навчати в педагогічній діяльності; застосовувати теоретичні знання в процесі педагогічної діяльності, використовувати і аргументувати методи та прийоми викладання гри на інструменті.

Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- видатних педагогів фортепіанної гри та концепції їх виконавської школи;
- основні методики подолання виконавських проблем;
- особливості роботи з різними музичними жанрами та формами;
- власні індивідуальні недоліки і шляхи їх усунення;

вміти:

- розкривати понятійний апарат сучасної теорії та застосовувати теоретичні знання у практичній роботі;
- самостійно працювати з авторським текстом; розуміти змістовий контекст твору;
- володіти системою засобів та методів педагогічного впливу;
- робити порівняльний аналіз інтерпретації;
- володіти майстерністю аргументації, узагальнення та викладу методичного матеріалу, подання власних висновків.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна
	Усього	Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
V семестр							
Змістовий модуль 1. Фортепіанна школа наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: основні тенденції методики викладання гри на фортепіано							
Тема 1.1. Інтенсивний слуховий розвиток, виховання творчості («методи» Н. Найдич, Н. Гридневої, І. Рябова, Т. Юдовіної-Гальперіної та ін.). Звук – звуковий потік – мова – музика (основи музичної інтонації за Б. Асаф'євим). Музичний синтаксис. Виконавські засоби виразності	23	5	4	4			10
Тема 1.2. Професійна культура виконавського ритму. Темпоритм, ритмічне фразування, свобода ритмічного руху. Музичний час (розгортання музики в часі)	22	4	4	4			10
Модульний контроль	2						
Змістовий модуль 2. Суміщення виконавця і композитора (музичного редактора, педагога) в одній особі як ідеал органічної єдності виконавського та інтерпретаторського музичного мислення							
Тема 2.1. Аплікатура і її значення в практиці фортепіанного виконавства. Фактура фортепіанного твору як послідовність ряду позицій та їх змін	19	5	2	2			10
Тема 2.2. Принцип всебічності виховання музиканта-професіонала (художник-артист і професійний вчитель) Й.С. Баха	20	4	2	2			12
Модульний контроль	4						
Разом	90	18	12	12			42

VI семестр

Змістовий модуль 3. Технологічні передумови вдосконалення виконавської майстерності учнів-піаністів

Тема 3.1. Класифікація видів техніки (Ф. Ліст, Г. Нейгауз, М. Лонг). Вправи та етюди. Осмислення й аналіз технічних труднощів (психотехнічні принципи Ф. Бузоні, Й. Гофмана, К. Мартінсена та ін.)	24	6	4	4			10
Тема 3.2. Проблеми взаємозв'язку художнього образу та виконавської техніки. П'єси, поліфонія, крупна форма (художньо-естетичні та педагогічні ідеали Р. Шумана, Ф. Ліста, Ф. Шопена, Г. Нейгауза). Технічні властивості педалі.	20	6	2	4			8
Модульний контроль	2						

Змістовий модуль 4. Структура комплексного виконавсько-педагогічного аналізу

Тема 4.1. Прогнозування можливих проблем і помилок, які можуть спіткати учнів-піаністів при розучуванні творів молодших класів школи мистецтв. Сучасна виконавська естетика.	12		2				10
Модульний контроль	2						
Семестровий контроль	30						
Разом	90	12	8	8			28
Усього	180	30	20	20			70

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фортепіанна школа наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: основні тенденції методики викладання гри на фортепіано

Тема 1.1. Інтенсивний слуховий розвиток, виховання творчістю («методи» Н. Найдич, Н. Гриднєвої, І. Рябова, Т. Юдовіної-Гальперіної та ін.). Звук – звуковий потік – мова – музика (основи музичної інтонації за Б. Асаф'євим). Музичний синтаксис. Виконавські засоби виразності

Майстерність художньо-виразного інтонування мелодії. Слухо-інтонаційна культура виконавця-піаніста. Значення інтонаційного вчення Б. Асаф'єва. Теоретичні основи слухо-інтонаційної культури. Навички мелодичного інтонування. Побудова мелодії та її аналіз. Природа мелодії. Робота над мелодіями різних типів (декламація, речитатив, сонористичний комплекс і т. п.). Роль динаміки, агогіки, артикуляції в проголошенні мелодії. Добре організоване слухання музики дає учневі-піаністу уявлення про музичні образи.

Тема 1.2. Професійна культура виконавського ритму. Темпоритм, ритмічне фразування, свобода ритмічного руху. Музичний час (розгортання музики в часі)

Музичний ритм як принцип організації розгортання твору в часі. Енергетична (рухово-моторна), інтонаційна (емоційно-виразна) та дихальна (динамічно-хвильова) основи музичного ритму. Поняття музично-часового континуума як широкого спектра понять, що включає відомості про темп, метр, ритм, складний ритм, поліритмію, агогіку. Концепція твору і її залежність від

темпо-ритмічних варіантів. Ступінь відносності в трактуванні музичного часу й можливість багатозначності його тлумачень.

Змістовий модуль 2. Суміщення виконавця і композитора (музичного редактора, педагога) в одній особі як ідеал органічної єдності виконавського та інтерпретаторського музичного мислення

Тема 2.1. Аплікатура і її значення в практиці фортепіанного виконавства. Фактура фортепіанного твору як послідовність ряду позицій та їх змін

Аплікатура як частина комплексу рухо-технічних проблем. Поняття позиції як найважливішої елементарної частки рухового процесу фортепіанної гри, синтезу аплікатури й руху. Обумовленість членування фортепіанної фактури: технологічна (рухова доцільність), естетична (музична виразність) і стильова специфіка. Розвиток позиційного мислення як важливий момент технічного вдосконалювання учня-піаніста. Від вміння підібрати аплікатуру залежить і характер звучання, і зручність рухів.

Тема 2.2. Принцип всебічності виховання музиканта-професіонала (художник-артист і професійний вчитель) Й.С. Баха

Педагогічна спадщина Й.С. Баха свідчить про багатогранність музичної освіти, яку він давав своїм учням: спільне музикування, роль співу в музичній освіті, навчання гри на клавирі, композиція, імпровізація, основи генерал-басу, комплексне використання методів музичного виховання та педагогічна практика (передача музичного досвіду старших учнів – молодшим). Співтворчий характер інтерпретаторського мистецтва.

Змістовий модуль 3. Технологічні передумови вдосконалення виконавської майстерності учнів-піаністів

Тема 3.1. Класифікація видів техніки (Ф. Ліст, Г. Нейгауз, М. Лонг). Вправи та етюди. Осмислення й аналіз технічних труднощів (психо-технічні принципи Ф. Бузоні, Й. Гофмана, К. Мартінсена та ін.)

Багатомірність поняття техніки як мистецтва гри на інструменті. Закономірності постійної роботи над технікою для вдосконалювання професійної майстерності. Процес переходу технічних прийомів до виконавських навичок. Різні погляди на концептуальність технічної системи в історії фортепіанного виконавства й педагогіки.

Значення логічного продумування, «розумової атаки». Уявне перегрупування важкого місця, детальний аналіз технічного завдання.

Тема 3.2. Проблеми взаємозв'язку художнього образу та виконавської техніки. П'єси, поліфонія, крупна форма (художньо-естетичні та педагогічні ідеали Р. Шумана, Ф. Ліста, Ф. Шопена, Г. Нейгауза). Технічні властивості педалі.

Художня техніка – система виконавських навичок, що мають конкретну музично-цільову спрямованість, обумовлену змістом твору, особливостями творчого мислення учня, яка залежить від рівня розвитку рухової техніки, ступеня її керованості.

Робота над деталями нотного тексту п'єси. Концентрація уваги на рельєфному, художньо-продуманому, емоційно-насиченому, технічно-вільному виконанні.

Здатність диференційовано сприймати й відтворювати на інструменті декілька об'єднаних одна з одною в одночасному розвитку звукових ліній у поліфонії.

Особливості роботи над формою сонатного allegro. Освоєння циклічної сонатної форми.

Педаль фактурно необхідна й колористична. Історичний ракурс: особливості педалізації в епоху бароко, класицизму, романтизму, імпресіонізму, сучасного фортепіанного мистецтва.

Змістовий модуль 4. Структура комплексного виконавсько-педагогічного аналізу

Тема 4.1. Прогнозування можливих проблем і помилок, які можуть спіткати учнів-піаністів при розучуванні творів молодших класів школи мистецтв. Сучасна виконавська естетика

Тип музичної форми (сонатна, варіаційна і т.п.). Інтонаційний аналіз пластів фактури та інтонаційних зв'язків між ними, ліній драматургічного розвитку окремих голосів та ін. Аналіз піаністичних труднощів виконавської фактури. Визначення частин (епізодів) твору, художньо-інтонаційно та технічно складних для освоєння учнем.

Естрадне хвилювання, форми його прояву. Способи подолання надмірного хвилювання. Увага до художньо-образної сторони виконання як спосіб керування хвилюванням. Стан творчого підйому, елементи імпровізаційності в рамках наміченого трактування.

5. Контроль навчальних досягнень

5.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	8	8		
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	3	3	1	1
Відвідування практичних занять	1	4	4	5	5	9	9		
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	3	30	1	10
Робота на практичному занятті	10	4	40	5	50	9	90		
Виконання завдань до самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50	2	50	1	25
Разом			105		141		200		41
Усього V семестр 246, залік, коефіцієнт 2,46									
Усього VI семестр 241, екзамен, коефіцієнт 4									

5.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Зміст завдання	Академічний контроль	Бали
1.	Ознайомлення зі специфікою навчально-виховного процесу в мистецьких початкових закладах	На практичному та семінарському занятті (повідомлення, відтворення у практичній діяльності)	5
2.	Формування плану роботи в класі фортепіано для молодших та старших класів		5
3.	Порівняння психолого-педагогічних умов для розвитку в різних методиках виховання особистості піаніста		5

4.	Складання репертуарного списку для учнів старших та молодших класів	5
5.	Робота над творами різних жанрів для молодших класів (4-5 творів)	5
6.	Робота над творами різних жанрів для старших класів (6-7 творів)	5
7.	Характеристика сучасної методики викладання гри на фортепіано	5

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)</i>	в цілому володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		глибоко розкриває зміст поставлених питань	1	
2.	<i>письмове завдання (охарактеризувати навчально-виховний процес в закладах початкової мистецької освіти різного типу)</i>			20
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 2	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)</i>	в цілому володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		глибоко розкриває зміст поставлених питань	1	
3.	<i>письмове завдання (методичні особливості відповідно до психологічного розвитку дитини)</i>			20
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 3	Критерії оцінювання		Бали
1.	<i>усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)</i>	в цілому володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		глибоко розкриває зміст поставлених питань	1	
4.	<i>письмове завдання (охарактеризувати особливості індивідуального навчання, визначити специфіку та типологію характерів учнів та відповідну їм методологію навчання)</i>			20
Максимальна кількість балів				25

№	Модульна контрольна робота 4	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (<i>індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо</i>)	в цілому володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		глибоко розкриває зміст поставлених питань	1	
5.	практичне завдання (<i>продемонструвати роботу над різними жанрами в молодших класах</i>)			20
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 5	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (<i>індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо</i>)	в цілому володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		глибоко розкриває зміст поставлених питань	1	
6.	практичне завдання (<i>продемонструвати роботу над різними жанрами в молодших класах</i>)			20
Максимальна кількість балів				25
№	Модульна контрольна робота 6	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (<i>індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо</i>)	в цілому володіє навчальним матеріалом	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		достатні обґрунтування та аргументації	1	
		глибоко розкриває зміст поставлених питань	1	
7.	Практичне завдання (охарактеризувати за власним вибором сучасний метод викладання гри на фортепіано)			20
Максимальна кількість балів				25
Усього				150

5.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У V семестрі складається залік, який виставляється за результатами роботи протягом семестру.

У VI семестрі складається екзамен, який передбачає демонстрацію практичної роботи над музичними творами з репертуару мистецьких початкових закладів, а саме студент повинен продемонструвати роботу над етюдом на дрібну техніку та крупну техніку, поліфонією, крупною формою та п'єсою для молодших класів, та над поліфонією, крупною формою, кантиленою та віртуозною п'єсою.

5.5 Шкала відповідності оцінок

100-бальна шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6. Навчально-методична карта дисципліни

«Методика викладання гри на спеціальному інструменті»

Разом: 180 години, лекційних годин – 30, семінарських – 20, практичні заняття – 20 годин, самостійна робота – 70 годин, семестровий контроль – 30 годин, модульний контроль – 10 годин.

Модулі	Змістовний модуль I		Змістовний модуль II		Змістовний модуль III		Змістовний модуль IV
Назва модуля	Фортепіанна школа наприкінці XX – на початку XXI ст.: основні тенденції методики викладання гри на фортепіано		Суміщення виконавця і композитора (музичного редактора, педагога) в одній особі як ідеал органічної єдності виконавського та інтерпретаторського музичного мислення		Технологічні передумови вдосконалення виконавської майстерності учнів-піаністів		Структура комплексного виконавсько-педагогічного аналізу
Кількість балів за модуль	105		141		200		41
Заняття	1-5	6-10	11-16	17-21	1-5	6-15	16
Лекційні	2	2	2	2	4	4	
Семінари	1	1	1	1	1	2	1
Практичні	2	2	3	2	4	5	
Назва навчального модуля (практичне заняття)	<p>Тема 1. Інтенсивний слуховий розвиток, виховання творчості («методи» Н. Найдич, Н. Гридневої, І. Рябова, Т. Юдової-Гальперіної та ін.). Звук – звуковий потік – мова – музика (основи музичної інтонації за Б. Асаф'євим). Музичний синтаксис. Виконавські засоби виразності</p> <p>Тема 2. Професійна культура виконавського ритму. Темпоритм, ритмічне фразування, свобода ритмічного руху. Музичний час (розгортання музики в часі)</p> <p>1*4=4 б. 1*2= 2 б. / 10*2=20 б. 1*4=4 б. /</p>		<p>Тема 1. Аплікатура і її значення в практиці фортепіанного виконавства. Фактура фортепіанного твору як послідовність ряду позицій та їх змін</p> <p>Тема 2. Принцип всебічності виховання музиканта-професіонала (художник-артист і професійний вчитель) Й.С. Баха</p> <p>1*4= 4 б. 1*2= 2 б. / 10*2=20 б. 1*5= 5 б. /</p>		<p>Тема 1. Класифікація видів техніки (Ф. Ліст, Г. Нейгауз, М. Лонг). Вправи та етюди. Осмислення й аналіз технічних труднощів (психотехнічні принципи Ф. Бузоні, Й. Гофмана, К. Мартінсена та ін.)</p> <p>Тема 2. Проблеми взаємозв'язку художнього образу та виконавської техніки. П'єси, поліфонія, крупна форма (художньо-естетичні та педагогічні ідеали Р. Шумана, Ф. Ліста, Ф. Шопена, Г. Нейгауза). Технічні властивості педалі.</p> <p>1*8= 8 б. 1*3=3 б. / 10*3=30 б. 1*9=9 б. /</p>		<p>Тема 1. Прогнозування можливих проблем і помилок, які можуть спіткати учнів-піаністів при розучуванні творів молодших класів школи мистецтв. Сучасна виконавська естетика.</p> <p>1*1=1 б. / 10*1=10 б. 11 б.</p>

	10*4=40 б. 70 б.		10*5=50 б. 81 б.		10*9=90 б. 140 б.		
Самостійна робота 5 балів	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного Контролю	МКР 25 балів		МКР 25 балів	МКР 25 балів	МКР 25 балів	МКР 25 балів	МКР 25 балів
Залік					Екзамен		
Всього 246 балів, без урахування коефіцієнту Коефіцієнт 2,46					Всього 241 бал без урахування коефіцієнту, Коефіцієнт 4		

7. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Алексеев А. Методика обучения игре на фортепиано / А. Алексеев. – М.: Музыка, 1978. 288 с.
2. Асафьев Б. В. Музыкальная форма как процесс / Б. В. Асафьев. Кн. 1–2. – Л.: Музыка, 1971. 376 с.
3. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано: підручник / Т. Воробкевич. – Львів: Логос, 2001. 244 с.
4. Гат И. Техника фортепианной игры / И. Гат. – Москва: Музыка – Будапешт: Корвина, 1967. 244 с.
5. Голубовская Н. Искусство педализации / Н. Голубовская. – Л.: Музыка, 1973. – 96 с.
6. Гофман И. Фортепианная игра. Ответы на вопросы о фортепианной игре / И. Гофман. – М.: Государственное музыкальное издательство, 1961. 222 с.
7. Мартинсен К.А. Индивидуальная фортепианная техника. На основе звукотворческой воли / К. А. Мартинсен. – М.: Музыка, 1966. – 220 с.
8. Михайлов М. Стиль в музыке. Исследование. / М. Михайлов. – Л.: Музыка, 1981.– 264 с.
9. Москаленко В. Творческий аспект музыкальной интерпретации (проблема анализа): Исследование / В. Москаленко. – К.: Изд-во Киев. Конс., 1994. – 56 с.
10. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога / Г. Нейгауз / 5-е изд. – М.: Музыка, 1988.– 240 с.
11. Рябов І. Гами, тризвуки, арпеджіо / І. Рябов. – К.: «Музична Україна», 1986. 87 с.
12. Юдовина-Гальперина Т. Б. За роялем без слез или Я – детский педагог. – СПб.: Предприятие Санкт-Петербургского Союза художников, 1996. 192 с.

Допоміжна

1. Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство / Л. Баренбойм. – Л.: Музыка, 1974. – 337 с.
2. Браудо И. Артикуляция (О произношении мелодии) / И. Браудо. – Л.: Государственное музыкальное издательство, 1961.– 199 с.
3. Любомудрова Н. Методика обучения игре на фортепиано / Н. Любомудрова.– М.: Музыка, 1982. 143 с.
4. Таран І. М. Робота над музичним твором у процесі навчання гри на фортепіано/ І. М. Таран. – Івано-Франківськ: Факел, 2000. 34 с.
5. Теплов Б. Психология музыкальных способностей / Б. Теплов. – М.–Л.: 2-фабрика детской книги Детгиза, 1947. 336 с.
6. Цыпин Г. М. Обучение игре на фортепиано: Учеб. пособие для студентов / Г. М. Цыпин. – М.: Просвещение, 1984. 176 с.

7. Шмидт-Шкловская А. О воспитание пианистических навыков / А. Шмидт-Шкловская. – Л.: Музыка, 1985. 72 с.

8. Додаткові ресурси

1. Міжнародний музичний культурологічний журнал «Гармонія»

<http://harmony.musigi-dunya.az/ENG/publ.asp>

2. Нотний архів Б.Тараканова <http://notes.tarakanov.net/>

3. Ноти українських композиторів <http://ukrnotes.in.ua/>

4. Майстер-класи з викладання гри на фортепіано

https://www.google.com.ua/search?q=%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80+-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8+%D0%B7+%D1%84%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B5%D0%BF%D1%96%D0%B0%D0%BD%D0%BE&source=lms&tbm=vid&sa=X&ved=0ahUKEwihhvzZ367dAhXpoIsKHxYxJAssQ_AUICygC&biw=1024&bih=409